

TELEGRAFUL ROMANU.

N° 64. ANULU XIX.

Sabiu, in 12/24 Augustu 1871.

Telegrafulu este de două ori pe săptămână: Duminică și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sabiu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poste cu bani ga'a prin scrisori franțate, adresate către expeditor. Prețulu pnenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7 fl. v. a. ear pe 6 jumătate de anu 3 fl. 50. Pen-

tru celelalte părți ale Transilvanie și pentru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. iera pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 1/2 anu 6 fl. Inscratiunile se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ore cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/4 cr. v. a.

Spre sciintia.

P. T. Dni, cari voru dori a participá la banchetulu iubileului de 25 ani alu archipastoriei Escel. Sele Par. Archiepiscopu și Metropolitu Andreiu bar. de Siagun'a in Ardélu, ce se va tienea Duminécá in ^{22 Augustu} _{3 Sept.} a. c. conformu programei staverite, sa binevoiesca a se insinua la Redactiunea „Tel. Rom.“ celu multu pana in 18/30 Aug. 1871.

Comitetulu.

Impacári politice.

De unu tempu incóce cetimu in fia-care di despre complanári séu impacári politice.

Asiá dis'a Cislaitani'a numera pana acám vre-o patru felicari de aceste. Este impacarea galitiana, impacarea boema, impacarea Tirolului italianu séu a Trientinului și in fine unu telegramu din Leopolea dela 19 Aug. spune si de unu proiectu de impacare intre poloni și ruteni.

Tóte acesté si-au insemnatarea lor, tóte se voru realisa cum-va, dara dupa cum vedemu din depesi'a amintita, contele Golus chowski, locutiitoriulu tieriei, a adusu proiectulu la Vien'a, de siguru, pentru cá sa se faca ceva cu elu. Proiectulu cuprinde armatoriile puncte: Subventiunarea teatrului rutenescu din Leopole, instituirea de cadre rutenesci la universitatea leopoleana, crearea de gimnasie nóue rutenesci in Leopolea și Przemyslu, asiedierea de invetiatori și funcționari, ce cunoscú ambe limbile tieriei mai alesu in cercurile, unde populatiunea e mestecata.

Partea nóstra dá dincóci de Lait'a nu se affa in periodulu pactárilor, cá cei de dincolo. Cautându la interesele cele comune in intielesu mai largu si mai tiermuriu trebuie sa dicemú ca este necesitate sa se faca si la noi dincóci inca multe. Dincolo se misca ómenii, pasindu pre calea proceselor u politice; la noi s'a facutu unu inceputu pre calea buneí invoieli, pre calea infratirii. Óre rezultatele totu acele voru fi? Noi dela procederea nóstra amu asteptá mai multu. Intre procesanti mai totu-de-un'a remánu urmele unu odiu (ure); intre cei ce se impaca odiulu séu or'a, are sa se inlocuiesca prin iubire. Si de acéstá din urma ni se pare ca lips'a la noi dincóci e cu atátu mar mare, cu cátu elementele mai insemnate si vedu amenintiate altu-cum esistinti'a din tóte pártile.

Lucrurile deci sa nu remána in stadiulu, in care se affa astadi, adeca numai pre lángá festivitáti si toasté si pre lángá negatiuni stereotipe. Aceste nu suntu bune nici pentru copii; cu atátu mai putienu pentru barbali politici. Pentru cá sa nu remána lucrurile in stadiulu amintitu trebuie sa ne numerámu lipsele asiá precum d. e. le vedemu enumerate la ruteni si apoi sa cautámu sa se indeplinesca.

Tempulu e supremu; neactivitatea va fi platita cu sume mari din esistinti'a celoru ce o neglegu.

Cu privire la caletori'a dlui ministru de comerciu Slávy ni se comunica, ca cu tóte, ca autoritatiile respective nu au datu nimenu de scire ca Escel. Sea va visita si tie-nutulu Talmaciului; vre-o 60 románi din Boiti'a au improvisatu unu banderiu, in fruntea carui a fostu dlú notariu Neamtiú, carele intru cuventare acomodata a spusu dlui min. multe dureri de a le románilor. Credemu ca in privinti'a acést'a

ni se va scrie ce-va. Pana un'a alta eata estragemu din „Hrm. Ztg.“ cu privire la „petrecerea ministrului in Sabiu“ armatoriile:

Dnulu ministru, I. de Slávy, petrecu in si scáunulu Sabiulu 2 dle, adeca de Joi pana Sambata, in care di si continuá caletori'a spre Alba-Julia.

De resortulu acestui dnú ministru se tienu: Posta, telegrafulu, afacerile montané, institutete industriale si agronomice, institutetele de creditu, — de amanete, de bursa etc., oficiolatele de contumalia, statistic'a etc.

Colegulu séu, ministrulu de comunicatiune, se ingrisesce de: Cladiri pre apa si pre uscatu, drumuri, lucrári publice etc.

Caletori'a oficiosa de fatia a dlui ministru e menita cu deosebire oficiolatele de contumalia. Acompaniatu este dlú ministru in caletori'a sea de profesorele de veteraniaria la universitatea din Pest'a, Dr. Zlamal, care cu deosebire a facutu inaltulu regimu atentu la midiolócele contr'a bólei de vite *) si aci face si caús'a principale a visitatiunei oficiolatele de contumalia. Ce suntu asiá dara oficiolatele de contumalia? midiolócele de comunicatiune — de siguru nu, ci la tóta intemplantia impedecá-minte de comunicatiune. Pana de curescu se credeau de unu scutu necesariu contr'a bolnaviriloru omenescii, in sa fostu ó eróre mare, cu care se necejeau caletorii — si se credu si cum necesarie contr'a bólei de vite si prin ele adese se maltrateza numai vitele. Includiendu-se vite sanátose, obicinuite la pasune, in grajdurile contumaliei, potu usioru deveni bolnave, ceea ce nu s'aru fi intemplatu cându li 'aru fi fostu datu drumulu. Politia de sanitate comunale interna si asecuranti'a e cu multu mai bunu midioloru de scutirea de inbolnavire decátu acele. — La confinie fúngéza si oficiolate vamale, care ingraunéza comerciulu liberu, aceste dimpreuna cu politica comerciale cestiunata se tienu de resortulu ministeriului de financiae, politia de sanitate comunale se tiene din contra de competinti'a municipiului si ministeriului de interne — cum sa-si ajute asiá dara ministrulu de comerciu? Sa se suspenda multe, sa se ordina multe nóue, acést'a e problema lui, deca are de cugetu a face reforme.

Escelenti'a Sea dnulu ministru facu mai multe escursiuni impregiurulu Sabiului, intre care si la Turnulu Rosiu unde i esira vre-o 60 románi calari cu stéguri nationale románi, inainté cari improvisara unu banderiu; acolo dedura notabilitáti sabiene, care lu petrecura, unu banchetu in ónórea dlui ministru, la care ocaziune, cá totu-de-un'a, inca nu lipsira toastele; unele dintre ele au fostu mai prea magulitóre pentru dnulu ministru, altele iera mai prea pline de spiritu patrioticu sasescu.

Reportulu referintelu Delegatiunei románe catra ambele sínóde eparchiali din Aradu si Caransebesiu in causele de impacatiune cu ierarchi'a serbesca.

Acest'a suntu:

Venerabile sínodu eparchialu!

Precum este cunoscutu, pentru complanarea causelor si intereselor comune, remase dupa despártirea Metropoliei románe ortodocse de cea serbesca — nedespártite si neregulate, maritulu Congresu románu nationalu bisericescu din an. 1869 prin decisulu séu sub nr. 222 a combinatu si a pusu in lucrare o delegatiune de 9 membri, carea avea sa intre in pertractare cu maritulu congresu nationalu serbescu, séu cu ó asemenea delegatiune a aceluia-si, si sa incerce acea complanare amica, prescrisa chiaru si de legea unghuresca.

Instructiunea data acéstei delegatiuni prin amintitulu decisu este in esentia: a tracta si a pacta

*) Impunsatura asup'a Drului Szabo? R.

in privinti'a causelor controverso pre temeulu operatelor lucrute prin barbati románi de incredere de lángá sínodulu eppescu din Carlovetiú dela an. 1864 si a concluselor luate de corpulu deputatiloru románi de lángá congresulu carlovetiánu din an. 1865; avendu a respectá si parerile manifestate, respective declaratiunile facute cu ocaziunea conferintelor miste, tienu totu la anulu 1865 in Carlovetiú. —

In privinti'a fonduriloru scolari, administrate in Bud'a-Pest'a, a intervenit la naltulu ministeriu pentru cá acele sa se imparta dupa dreptate si ecitate, si partea romána sa se dea in administratiunea románilor.

In privinti'a comunelor amestecate a combiná ó invoiela pentru modulu despártirii si asecurarei interesului loru nationalu.

Actulu de invoiela in acéstá din urma privintiá indata alu pune si in lucrare, deca cei de a dreptulu interesati, adeca maiortiatea locutiitoriloru din fia-care comuna amestecata s'aru invoi la acést'a, va sa deca aru acceptá acea invoiela; ier' cele-lalte acte de complanare ale subterne maritulu congresu nationalu, séu deca cele dóue sínóde eparchiali din Aradu si Caransebesiu, pre cari proprie le privescu acele cause si interese, s'aru aduná mai nainte, ale propuné acestor'a si a li provocá votulu loru decisivu.

Pre temeulu acestei esmissiuni si instructiuni ale sele, delegatiunea congresuale, dupa ce in tempulu dela 4/16 Ioniú pana la 24 Iuliú 6-Aug. 1871 si-aru fi incheiatu actele de complanare in Carlovetiú, vine prin subscrisula seu referinte — a-si face reportulu detaiatu despre resultatulu acelor'a si a cere incuviintiarea, respective dispúsetiunile mai departe ale venerabilulu sínodu.

Delegatiunea nóstra, indata in diu'a esmiterei sele, s'a constituitu — la provocarea si cu binecuventarea Esc. Sele parintelai Archi-eppu si Metropolitu cá presiedinte ordinaru, sub presiedinti'a dlui Eppu alu Aradului Procópiu Ivacicoviciu cá substitutu ordinaru alu parintelai Metropolitu. Delegatiunea si-a alesu de notariu si referinte pre subscrisulu seu membru si totu-odáta a alesu in persoanele dniloru Ant. Mocioni, Georgiu Ioanoviciu si Vicentiú Babesiu o subcomisiune centrale in Pest'a, pentru pregatirea, respective punerea la cele a tuturor celoru necesarie spre scopulu intrarei in activitate a delegatiunei.

Sub % se alatura aci o copia a primulu procesu verbalu alu delegatiunei si a insemnariloru despre activitatea subcomisiunei; actu ce constitué dovéd'a si da deslucirile necesarie.

Despre esmissiunea si impoterirea delegatiunei románe s'a insciintiatu la rendulu seu alatu naltulu regimu alu tieriei, cátu si maritulu congresu serbescu prin Esc. Sea parintele Archi-eppu si Metropolitu gr. or. románu, in numele congresului nostru, inca in an. 1869; ier' subcomisiunea a facutu aretare despre esistinti'a si insarcinarea sea — aceluia-si maritu congresu serbescu, prin midilocirea Esc. Sele Patriarchului serbescu cá presiedinte alu congresului serbescu indata dupa adunarea acelu congresu sub 16/28 Iuniú 1869. Acelu congresu inse desfacendu-se de sine fára nici unu resultatulu alu activitatei sele, nici in causele nóstre comune n'a luatú nici ó decisiune.

Intr'aceea adunendu-se la Duminéc'a Tomei a anului 1870 sínódele nóstre eparchiali in Aradu si Caransebesiu, ele au luatú si din a loru parte, in a loru sfera de competintia, notitia despre esmissiunea si mandatulu delegatiunei, aprobádu actulu intregu; ier' maritulu congresu nationalu de tómn'a trecuta asemenea si-a sustienutu acelu actu si a realesu pre tóte persoanele delegatiunei.

Dupa ce maritulu congresu nationalu románu

riore legate cu acest a pre anul scolastic 1870/1. Acosta programa o primirama cu mare placere, pentru ca ne impróspera bucuria ce o simtím cu ocasiunea fia-carei miscári, fia-carei dovedi despre inaintarea culturai in poporu. Indata inse ni a impressiunatu neplacutu scadiementulu inscriiloru fatia cu anul trecut si nrulu celoru ce au pasesitu scól'a in decursulu anului. Numerulu acestor'a e 30 prin urmare din 625 pasesira pré multi scól'a. Trebuie sa fia cause pre cari si corpulu profesorulu le póte delaturá si sa le si delatureze, cá nrulu scolariloru sa totu creasca, dara sa nu scada. — In programa aflámu unu tractatu interesantu despre „Invetiamentulu limbei materne, de dlu prof. I. P o p e 'a. Spre alu face cunoscutu invetiatoriloru nostri mai de aprópe suntemu de parere ca va fi bine sa-lu reproducemu in „Foisior'a“ nóstra, ceea ce si incepemu cu nrulu de astadi.

Concursu.

Din partea comitetului protopresbiteralu gr. or. din tractulu Siri'a (Világos) pentru ocuparea postului vacantu protopresbiteralu cu acest'a se deschide concursu.

Emolumentele impreunate cu acestu postu sunt:

- Veniturile parochiei protopresbiterale din Siri'a precum: un'a sesiune pamentu aratoriu, birulu si tacele parochiale.
- dela preotii gr. or. din tractulu protopresbiteralu, birulu in gráu. a) 5 mesuri dela fia-care preotu.
- Tacele stolare a) 1 fl. pentru fia-care siedula matrimoniala.

Doritorii cari voru voi a concurge pentru ocuparea postului protopresbiteralu suntu datori a documentá:

1. Cu documente valide, ca suntu apti si bine meritati pre terenulu bisericescu — scolariu si politico-nationalu.

2. Ca au frecuentatu regulatu si absolvatu teologia si in care-va academia tote cursurile de drepturi, seu celu putienu 8 clase in care-va Liceumu cu succesu industulitoriu.

3. Pre urma concurentulu, din motivulu ca tote afacerile administrative bisericesci din protopresbiteratu Siri'e statatoriu din 42 mii suflete gr. or. románe se ducu in limba romána, — e indatoratu a documentá ca e versatu in literatur'a nationala romána.

Fiindca terminulu alegerei s'a pusu pre 16 Septembrie 1871 st. v. recurrentii au a subterne recursurile instruat cu tote documentele pofite pana la 10 Septembrie st. v., adresandu-le deadreptulu comitetului protopresbiteralu gr. or. tractulu in Siri'a (Vilagos) comitatulu Aradu in Ungari'a.

Datu din siedinti'a comitetului protopresbiteralu tie-nuta la 29 Iuliu 1871 st. v.

Nicolau Beldea, Teodoru Papp,
Adminitr. prot. cá presied. not. comitetului
comit. protopresbit.

(74—3)

Concursu.

Devenindu vacanta parochia gr. or. Bals'a in protopresbiteratu Ille alu Geoagiului, cerculu procesualu alu Ahmasiului in Comitatu Hunedórei, se escrie concursu pana la 28 Augustu a. c. 1871.

Emolumentele sunt:

Dela 246 familii cáte o ferdela de cucuruzu cu tulu, cáte o di de lucru dela tota familia, si stola indatinata pentru funciele parochiale.

Doritorii de a ocupá acosta parochia au a-si instrui recursele lor in sensulu statutului organicu bisericescu si ale adresá susu mentionatulu scaunu protopresbiteralu gr. or. in Secarambu pana la terminulu presiptu.

Secarambu 31 Iuliu 1871.

In contielegere cu comitetulu parochialu

Sabinu Piso.

Insciintiare.

Subscrisulu aduce la cunoscentia p. t. publicu ca cu pretiurile cele mai moderate cuprinde totu felulu de lucru de lacatariu, precum: incuitori, lucruri trebuintose la zidiri noue, lucruri de masine, orologe de turnu, sco-uri de alama (pleu) s. a. recomandandu-me increderei aceluia-si p. t. publicu cu tota onorea.

Sabiu, 22 Iuliu 1871.

Lazaru Rittivoiu.

maiestru lacatariu.

Sub treptele purcariloru nr. casei 492.

Deschiderea subscripțiunii de actiuni

la

Institutulu de creditu si de economii

„Albin'a“*)

Concessionatu din partea inaltului ministeriu reg. ung. de agricultura, industria si comerciu cu datulu din 20 Iuliu 1871 Nr. 6727.

Capitalulu societatiei consta din 300,000 florini v. a. impartitu in 3000 actiuni de cáte 100 fl.

Capitalulu acest'a se va pute iumulti de adunarea generala, cu aprobarea guvernului, prin alta seria de actiuni pana la jumetate de milionu florini.

In casulu unei emisiunii noue, actiionarii de mai nainte au antaietatea dreptului d'a primi, in mesur'a actiuniloru ce posedu, actiunile seriei a dou'a in pretiulu lor nominalu (\$ 9).

Se punu deci acum la subscriere publica 3000 actiuni.

Conditiiunile suntu:

1. La subscriere se respunde 10%, adica dela fia-care actiune 10 florini. Alte 20% se voru numerá la provocarea acestui comitetu si anume in 30 zile dela diu'a provocarei. Versamintele aceste se cuieteza prin adeverentie interimali.

2. Dupa raspunderea a 30% se voru edá pre numele respectiviloru certificate de actiuni prevedute cu coponi de interese si de castigu.

3. Pentru copetirea speselor dela inceputu se mai respunde cáte 1. fl. de actiune, care se va incassá cu rat'a II.

4. Versamintele mai departe voru urmá conformu §. 10 din statute.

5. La casu, cándu in terminulu pusu mai josu rezultatulu subscrieriloru va trece preste 3000 actiuni, se va face o reductiune proportiunata intre toti subscribentii.

Subscrierile se facu:

In Sabiu in cancelari'a comitetului si la dlu consiliariu Efta Macelariu, in Brasiovu la d. comerciante Ioane Padure, in Zernesci la d. protop. Ioane Metianu, in Fagarasiu la d. vice-capitanu distr. Ioane Codru Dragusianu, in Blasiu la d. profesorulu Ioane M. Moldovanu, in Sebesiu la d. secretariu judiciale Ioane Paraschivu, in Oresthia la d. advocatu Dr. Avramu Tinou, in Hatiegu la d. comerciante Nicolau Petroviciu, in Deva la d. advocatu Dr. Lazaru Petcu, in Baia la d. inspect. scolast. Iuliu Bardosi, in Baia de Crisiu la d. protonotariu Sigismundu Borlea, in Abrubu la d. advocatu Mateiu Nicol'a, in Alb'a-Julia la d. senatoru magistr. Alexandru Comanescu, in Turd'a la d. advocatu Dr. Ioane Ratiu, in Clusiu la d. jude singularu Iosifu Popu, in Gherla la d. inspect. de banca Ioane Muresianu, in Deesiu la d. advocatu Gabrielu Maniu, in Siomcut'a-mare la d. ablegatu dietale Ladislau Buteanu, in Nasedu la d. directoru gimn. Dr. Ioane Lazaru, in Reghinulu-sasescu la d. advocatu Michailu Orbonasiu, in Tergulu-Muresiului la d. comerciante Iosifu Fulepu, in Sighisior'a la d. archiv. magistr. Ioane Siandru, in Mediasiu la d. advocatu Ioane Pop'a, in Timisior'a la d. consiliariu Dr. Pavelu Vasiciu, in Lugoslu la d. advocatu Dr. Aureliu Maniu, in Caransebesiu la d. secret. episc. Ioane Bartolomeu, in Oraviti'a la d. advoc. Simonu Mangiuc'a, in Panciov'a la d. locoteninte in pens. Ioane Balnosianu, in Orsiov'a la d. proprietariu Vasiliu Popoviciu, in St.-Miclasiulu-mare la d. protop. gr. cat. Vincentiu Grozescu, in Versetiu la d. pract. de advoc. Ioane Siepetianu, in Aradu la d. vice-comite Sigismundu Popoviciu, in Vilagos la d. notariu opidanu Ioane Moldovanu, in Lipova la d. comerciante Davidu Simonu, in Pecic'a-romana, la d. notariu N. Filimonu, in Beiusiu la d. advocatu Parteniu Cosma, in Oradea-mare la d. propriet. N. Diamandi, in Sighetulu Marmatiei la d. adv. Ioane Mihali, in Cernautiu la d. profes. Ioanua lui Georgiu Sber'a, in Pest'a la d. advocatu Florianu Varg'a, in Viena la d. comerciante B. G. Popoviciu.

La cancelari'a acestui comitetu in Sabiu se primescu subscripțiuni si din provincia prin posta, seu prin telegrafu cu tramitarea valerei prescise totu prin posta.

Subscripțiunea este deschisa pana la 10 Octobru a. c. iera cu diu'a acosta se va incheia.

Statutele societatiei precum si blanchetele de subscriere se afla depuse in biroulu comitetului, cum si pre la toti reprezentantii nostrii din afara.

Actionarii primescu statutele gratis, iera altii cu 20 xr. esemplariulu, blanchete de subscriere se dau gratis.

Cancelari'a comitetului este in Sabiu, strad'a Macelariloru nr. 110, unde suntu a se adresá tote scrisorile.

S a b i u , in 1 Augustu 1871.

Comitetulu fundatoriu.

*) Dupa cum amu facutu cunoscutu on. comitetu privatim ca nu amu primitu anuciulu spre publicare facem si acum si de aceea noi deferimu ori-ce ansa de animositate asupra-ne in privinti'a acest'a. Red.